

การส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา
จังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
Promotion of Teachers' Advisory Roles under Khon Kaen Vocational
College, the Office of the Vocational Education Commission

สาคร ธงชัย¹ และ วิเชียร รุ้ยยืนยง²

Sakorn Thongchai¹ and Wichian Rooyuenyong²

^{1,2}หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อีเมล: sakorn.ntckk@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 9 พฤศจิกายน 2563

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 27 มกราคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 19 กุมภาพันธ์ 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 2) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 820 คน ใช้วิธีกำหนดขนาดตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น จำนวน 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item objective congruence) เท่ากับ 0.67 – 1.00 และความเชื่อมั่นสูงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) , ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (mean) ผลการศึกษาพบว่า 1.สภาพปัจจุบัน และ สภาพที่พึงประสงค์ ของการส่งเสริม ตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สภาพปัจจุบัน ของการส่งเสริมตาม บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับ มาก สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับ มาก และ 2. ข้อเสนอแนะการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีความสำคัญ คือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนนักศึกษา ด้านให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา ด้านการพัฒนานักเรียนนักศึกษา ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา

คำสำคัญ : การส่งเสริม , บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา , วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the current situation and the desirable condition and 2) to study recommendation for promotion of teachers' advisory roles under Khon Kaen Vocational College, the Office of the Vocational Education Commission. The population used in this research consisted of educational institution administrators and teachers, who acted as advisors in educational institutions with the total number of 820 people. The sample size was determined by Taro & Yamane's (1973) formula using stratified random sampling and 269 people were selected as the sampling group. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with Index of Item Objective Congruence value at 0.67-1.00 and reliability coefficient at 0.963. The statistics used to analyze data comprised frequency percentage and mean. The research results were found that: 1. Regarding the current situation and the desirable condition of promotion of teachers' advisory roles under Khon Kaen Vocational College, the Office of the Vocational Education Commission, the current situation of promotion of teachers' advisory roles under Khon Kaen Vocational College, the Office of the Vocational Education Commission, on a whole, was rated at a high level, the desirable condition of promotion of teachers' advisory roles under Khon Kaen Vocational College, the Office of the Vocational Education Commission, on a whole, was rated at a high level. 2. The recommendations for promotion of teachers' advisory roles under Khon Kaen Vocational College, the Office of the Vocational Education Commission could be summarized on the importance as follows: Interaction with students, Assistance and co-operation with students, Student development and Guidance and Counselling

Keywords: Promotion, Teachers' Advisory Roles, Khon Kaen Vocational College

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการ ให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ด้านการศึกษา โดยเฉพาะความเป็นครู ซึ่งครูมีบทบาทหน้าที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาทักษะ สร้าง

นิสัย และสมรรถนะ นอกจากวิธีการสอน ให้ใช้วิธีการ อบรม บ่มเพาะ ชี้นำ สร้างแรงบันดาลใจ และวิธีการ หรือกระบวนการอื่นใดที่จะทำให้เกิด ความเข้าใจ ใฝ่รู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ครูต้องอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ ทำการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปฏิบัติตน เป็นแม่พิมพ์และแบบอย่างที่ดี ต้องมีความอดทนและมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อความสำเร็จของผู้เรียน รับรู้ และยอมรับถึงความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียนด้วยความใส่ใจ ใจกว้าง และมีเมตตา มีความสามารถในการชี้นำหรือชี้นำผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการและวิถีชีวิต ด้วยความเอาใจใส่ดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด มีขีดความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2560)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งมีหน้าที่ในการผลิต และพัฒนา กำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม วิชาชีพจัด 3 รูปแบบ ดังต่อไปนี้ (1) การศึกษาในระบบ (2) การศึกษานอกระบบ (3) การศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกอบรมวิชาชีพตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนด 3 ระดับ ดังต่อไปนี้ (1) ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) (2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) (3) ระดับปริญญาตรีสาย เทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ (ทล.บ.) (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา, 2551) จากการจัดการศึกษาดังกล่าว ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนนักศึกษาสามารถเลือกวิชาชีพตามที่ตนถนัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงมีนโยบายการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความหลากหลาย ความแตกต่างกันในด้านครอบครัว สภาพแวดล้อม หรือชุมชน ซึ่งเล็งเห็นความสำคัญปัญหาของนักเรียน นักศึกษาออกกลางคัน จึงมีนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการไปสู่ การปฏิบัติ โดยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดย การมอบหมายให้สถานศึกษา ในสังกัดทุกแห่งดำเนินการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีการกำหนดมาตรการ พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน ศักยภาพ นักเรียนนักศึกษา มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา สนับสนุน ป้องกันและแก้ไขปัญหา และคุ้มครองเด็ก เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์การที่เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้นักเรียนนักศึกษามีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยผ่านการบวนการศึกษา การเรียนรู้และวิถีชีวิตในสังคม โดยให้สถานศึกษาได้ ดำเนินการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อส่งเสริม พัฒนา สนับสนุน ช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ปัญหาให้แก่ นักเรียน นักศึกษาทุก ๆ ด้าน ดังนั้น วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา เล็งเห็นความสำคัญของ บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา และมีคำสั่งมอบหมายงานครูที่ปรึกษา ให้มีหน้าที่เป็นไปตามระเบียบ โดยให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดตั้ง และมอบหมายให้ครูผู้สอนที่มีความเหมาะสม ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูปรึกษาให้กับนักเรียนนักศึกษาทุกชั้นปี และทุกระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา, 2552) ครูที่ปรึกษาจึงทำหน้าที่ตามคำสั่งของวิทยาลัยฯ แต่ละแห่ง ที่คอยให้การแนะนำและการให้คำปรึกษา การพัฒนา การมีปฏิสัมพันธ์ การให้ความช่วยเหลือและประสานงาน กับนักเรียนนักศึกษา ให้ประสบผลสำเร็จในการศึกษาตามศักยภาพอย่างสูงสุด และช่วยให้สามารถปรับตัว

และดำรงชีพในสถานศึกษาอย่างมีความสุข แต่การดำเนินการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา ส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามแนวทางการดำเนินการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนได้ เนื่องจากสถานศึกษามีความแตกต่างกันหลากหลายทั้งรูปแบบการบริหารจัดการ ระดับชั้น ระดับวัย ของนักเรียนนักศึกษาที่ต้องใช้หลักจิตวิทยา และทักษะในการทำความเข้าใจในนักเรียนที่แตกต่างกัน ความรู้ ความสามารถ ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาแต่ละแห่งซึ่งล้วนแต่เป็น ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานครูที่ปรึกษาทั้งสิ้น (สินตรา ตรีนุสนธิ, 2561)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ ของครูที่ปรึกษาสังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาสังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริม นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ได้เรียบเรียงและเสนอบทความ ส่งเสริม-สร้างเสริม กล่าวถึง Promotion ซึ่งภาษาไทยใช้คำว่า “การส่งเสริม” เป็นการให้บริการของ บุคลากรเพื่อนำไปสู่สุขภาพที่สมบูรณ์ของประชาชน มีการนำคำว่า “การสร้างเสริม” มาใช้กันอย่าง กว้างขวางมากขึ้น สื่อความหมายไปถึง “การสร้าง” คือ การทำขึ้นมาใหม่ และ “การเสริม” คือการทำให้เพิ่มขึ้นที่ทุกคนทุกฝ่ายทำได้และช่วยกันทำ (นววรรณ พันธุมธา, 2559) กล่าวว่า ส่งเสริม-สนับสนุน มีความหมายร่วมกันคือ ช่วยทำให้ดีขึ้น แต่มีความหมายที่ต่างกันคือ การส่งเสริม เน้นการช่วยด้วยคำพูด หรือ การปฏิบัติ หรือการกระทำ เพื่อให้พัฒนาขึ้น เช่น รัฐบาลส่งเสริมการลงทุน รัฐบาลส่งเสริมการปลูกอ้อย กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายส่งเสริมให้เอกชนผลิตสื่อการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา ผู้ปกครองส่งเสริมให้ลูกมีนิสัยรักการอ่าน และ การสนับสนุน คือ เห็นด้วยและช่วยให้สำเร็จด้วยวิธีการต่าง ๆ อาจลงมือปฏิบัติ หรือเพียงแต่ให้กำลังใจ

2.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของคำว่า บทบาท ไว้ อย่างหลากหลาย (รพีพรรณ สุวรรณณัฐโชติ, 2550) ได้ให้คำจำกัดความของ บทบาทไว้ว่าเป็นแบบแผน ของความต้องการ เป้าหมายของความเชื่อ ความรู้สึก ทัศนคติ คุณค่าและการกระทำที่สมาชิกในสังคม คาดหวังว่าควรจะเป็นไปตามลักษณะของชนิดตำแหน่งที่มีอยู่หรืออาจกล่าวได้สั้น ๆ ว่า บทบาท คือ พฤติกรรมที่คาดหวังว่าบุคคลที่อยู่ในสถานภาพนั้นควรจะประพฤติหรือปฏิบัติ เช่น บทบาทของพ่อ ก็คือทำหน้าที่เลี้ยงดูลูกให้ เป็นคนดีรู้จักทำมาหากิน (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2554) กล่าวว่า บทบาท คือ การกระทำหรือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มที่อยู่ในสถานภาพนั้น ๆ ดังนั้นบทบาทจึงเป็นการกระทำหรือ พฤติกรรมตาม ตำแหน่งหรือสถานภาพซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมหรือตามลักษณะของการรับรู้ บทบาทเป็นผลรวมของการแสดงออกตามสิทธิและหน้าที่

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับครูที่ปรึกษา คำว่า “ครูที่ปรึกษา” มีคำในภาษาอังกฤษหลายคำที่มีความหมายคล้ายกัน คือ Advisor, Counsellor , Mentor มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ได้ให้ความหมายของครูที่ปรึกษาไว้ว่า ครูที่ปรึกษา คือ บุคคลที่มีประสบการณ์และมีความสามารถที่จะช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นิสิต เกี่ยวกับหลักสูตรวิธีการเรียนในศาสตร์ สาขาหนึ่ง ๆ เป็นผู้ให้ข้อเท็จจริง ให้คำแนะนำช่วยเหลือแนะแนวทางในการแก้ปัญหาส่วนตัวของนิสิต และในบางครั้งก็จะช่วยเหลือนิสิต ในด้านสวัสดิการเท่าที่จะทำได้ทั้งนี้ เพื่อให้ นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาไปจนสุดความสามารถ (ลัดดาวัลย์ โภควินท์, 2552) กล่าวไว้ว่า ครูที่ปรึกษา คือ บุคคลที่สถาบันการศึกษาแต่งตั้งขึ้น เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการ ด้านพัฒนา บุคลิกภาพ การปรับตัวเข้ากับสังคม การเข้าร่วมกิจกรรม การวางแผน และการเตรียมตัวเพื่ออาชีพ จากความหมายของครูที่ปรึกษาที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า ครูที่ปรึกษา เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ มีความสามารถที่จะช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นในด้านวิชาการ ด้านการพัฒนา บุคลิกภาพ การปรับตัวเข้ากับสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนคอยให้คำ แนะนำ ช่วยเหลือแก้ปัญหาให้กับนักเรียน นักศึกษา และชี้แนะ ให้อัจฉริยะตัวให้เข้ากับสภาพของสังคมในปัจจุบันได้

4. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของครูที่ปรึกษาตามทฤษฎีของวินส์ตันและคณะ (Winston, R.B. Jr.,1988) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาซึ่งเป็นบทบาทของครูที่ปรึกษาโดยตรงได้มุ่งเน้นเพื่อพัฒนา นิสิตนักศึกษา (Student development) โดยให้ความสำคัญ แก่นิสิตนักศึกษา เป็นรายบุคคล (Individual) และเห็นว่า บทบาทของครูที่ปรึกษา ควรเป็นไปเพื่อการตอบสนองความต้องการของนิสิตนักศึกษา และการแสวงหาแนวทางเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ แนวคิดดังกล่าวจึงเป็นสิ่งกระตุ้นให้ครูที่ปรึกษา และสถานศึกษามีส่วนร่วมพัฒนานักศึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาพัฒนาตนเองได้เต็ม ศักยภาพ บทบาทของครูที่ปรึกษา จึงเน้นการพัฒนานักศึกษาในทุกด้าน ซึ่งเป็นแนวคิดที่แตกต่างไปจากอดีต ที่มุ่งทางวิชาการเป็นหลัก วินส์ตันและคณะ ได้กำหนดบทบาทของครูที่ปรึกษาตามแนวคิดนี้ จำแนกออกเป็น ด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา
2. ด้านการพัฒนานักเรียนนักศึกษา
3. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนนักศึกษา
4. ด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา

5.แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาตามระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 ดังนี้ 1) ให้คำปรึกษาแนะนำการทำและตรวจสอบหลักฐานสัญญาการเป็นนักเรียนนักศึกษา 2) ปฐมนิเทศนักเรียน นักศึกษาในความรับผิดชอบในด้านการเรียน ความประพฤติ ระเบียบวินัย และข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่นักศึกษา จะเข้าไปขอความช่วยเหลือ 3) ให้ความเห็นชอบแก่นักศึกษา ในการลงทะเบียน รายวิชา (ลงทะเบียนเรียนและหรือลงทะเบียนสอบเทียบความรู้หรือประสบการณ์) การขอเปลี่ยน ขอเพิ่ม และขอถอนรายวิชา 4) ให้

คำปรึกษา และให้ความเห็นชอบ ในการขอผ่อนผันชำระเงินค่าลงทะเบียนรายวิชาของ นักศึกษาที่อยู่ในความ
รับผิดชอบ 5) จัดทำ เก็บรวบรวมประวัติ ข้อมูลการเรียนรู้ และพฤติกรรมของนักศึกษานักศึกษา ที่อยู่ในความ
รับผิดชอบ เพื่อเป็นข้อมูลในการออกหนังสือรับรองต่าง ๆ 6) ติดตามช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ
เข้าร่วมกิจกรรมชมรมตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนในแต่ละ
ระดับแก่นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ 7) ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน การคำนวณหาค่าระดับคะแนน
เฉลี่ยแก่นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ 8) แนะนำ หาทางป้องกันและติดตามนักศึกษาที่ขาดเรียน 9) เสนอ
ความคิดเห็น และข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดรายวิชา ในการลงทะเบียน แต่ละภาคเรียน 10) ติดต่อ
ประสานงาน กับผู้ปกครอง พร้อมทั้งรายงานผลการเรียน และพฤติกรรมของนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ
ให้ผู้ปกครองทราบ 11) ติดตามแนะนำและช่วยแก้ปัญหาให้นักศึกษา และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
12) ให้คำปรึกษา ตักเตือน ดูแล แก้ไข และปรับปรุงความประพฤติของนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ
13) ประสานงานกับแผนกวิชาหรืองานอื่นที่เกี่ยวข้อง 14) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภากัส ห้าวหาญ (2558) การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็น
ของครู และนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา จำแนกตามสถานภาพ
ของครู และนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู 36 คน และนักเรียน 192 คน ในวิทยาลัยเทคนิค
ฉะเชิงเทรา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล คือ คะแนน เฉลี่ย (X) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบ (t - test)
ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูและนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา รองลงมา
ด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียน และด้านการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน สำหรับ
ความคิดเห็นมนนายละเอียดของแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดพบว่า ด้านแนะนำและการให้
คำปรึกษา ได้แก่ ให้คำแนะนำเรื่องอันตรายจากยาเสพติด การพนัน บุหรี่ สุรา ทหารมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอัน
ควร และไม่ไปเกี่ยว ด้านการพัฒนานักเรียน ได้แก่ ตักเตือน หรือแนะนำทางที่เหมาะสม เมื่อพบข้อบกพร่อง
ของนักเรียนในเรื่องระเบียบวินัย การแต่งกาย ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน ได้แก่ ที่ความเป็นกันเองกับ
นักเรียน และพร้อมที่จะรับฟังทุกเรื่องที่ขอคำปรึกษา ด้านความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียน ได้แก่
แจ้งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากฝ่ายต่าง ๆ ให้นักเรียนทราบ 2) ผลการเปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นของครู
และนักเรียนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา โดยภาพรวม และด้านการพัฒนานักเรียน ด้าน
การปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐาน
การวิจัย ส่วนด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ด้านการให้ความช่วยเหลือ และประสานงานกับนักเรียน
พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ว่า การที่จะผลิตนักศึกษาให้ได้คุณภาพบรรลุเป้าหมาย
ของสถานศึกษานั้น จะต้องพัฒนานักศึกษาให้ครบทุกด้าน ตรงกับลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ คือ

เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ นอกจากนี้ศึกษายังได้เรียนรู้ทางวิชาการแล้ว งานสำคัญที่ช่วยสนับสนุน ส่งเสริมคุณภาพและคุณลักษณะที่ดีของนักศึกษา ได้แก่ ระบบงานครูที่ปรึกษา โดยเฉพาะตัวครูที่ปรึกษา เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักศึกษามากที่สุด ดังนั้น บทบาทหน้าที่ครูที่ปรึกษาจึงมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของ นักศึกษาอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการที่ช่วยให้นักศึกษาเล่าเรียนไปได้อย่างราบรื่นตลอดหลักสูตร การช่วยให้นักศึกษาปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตลอดจนการมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษา ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งความสำคัญของบทบาท หน้าที่ครูที่ปรึกษาดังนี้ ได้แก่ ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนา นักศึกษา ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา และด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อที่จะนำข้อมูลไปวางแผน แก้ไข พัฒนาการกำกับ ดูแล ช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ ต่อ ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง ในการส่งเสริมนักเรียนนักศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับ การส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามแนวคิดของ วินสตันและคณะ (Winston, R.B. Jr.,1988) คือ จากการศึกษาสังเคราะห์ได้กรอบแนวคิด 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา 2) ด้านการพัฒนา นักเรียนนักศึกษา 3) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนนักศึกษา 4) ด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา

ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวม 11 แห่ง ในปีการศึกษา 2563 ใช้วิธีกำหนดขนาดตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane , 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา จำนวน 269 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษา คือ การส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา 2) ด้านการพัฒนา นักเรียนนักศึกษา 3) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนนักศึกษา 4) ด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยใช้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ตำแหน่งหน้าที่ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1. ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ของเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.2. ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับการสร้าง แบบสอบถาม ให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.3. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของไลเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามปลายเปิดแบบเลือกตอบได้หลายคำตอบและแบบสอบถามปลายเปิด

3.4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นใหม่เสนออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อ ตรวจสอบพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และแก้ไขสำนวน ภาษา และความถูกต้องของเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงให้ถูกต้อง

3.5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจากข้อ 4 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษา และการใช้ถ้อยคำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อเสนอแนะและค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ซึ่งข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด , 2556) วิเคราะห์ความตรงของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้คะแนนตามเกณฑ์

3.6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยการอาชีวศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี อาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ของครอนบาล (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.96 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง

3.7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระพิจารณาเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง

3.8. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถึงประธาน อาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา ในสังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4.2. ส่งหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้ง 11 สถานศึกษา

4.3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และส่งไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้บรรจุแบบสอบถามแต่ละชุดอย่างมิดชิด พร้อมได้ติดแสตมป์และจำหน่ายซอง แล้วขอความร่วมมือกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแล้วส่งคืนผู้วิจัยตามเวลาที่กำหนด

4.4. ผู้วิจัยดำเนินการติดตามแบบสอบถามส่วนที่ยังไม่ได้ส่งคืนด้วยตัวเอง

4.5. ผู้วิจัยตรวจแบบสอบถามและนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัด ขอนแก่น	สภาพที่ปฏิบัติปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา	4.00	0.77	มาก	1	4.52	0.63	มากที่สุด	1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน (ต่อ)

การส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สภากษัตริย์วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัด ขอนแก่น	สภาพที่ปฏิบัติปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
2.ด้านการพัฒนานักเรียนนักศึกษา	3.97	0.78	มาก	2	4.51	0.65	มากที่สุด	2
3.ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนนักศึกษา	3.87	0.82	มาก	4	4.45	0.65	มาก	4
4.ด้านให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา	3.91	0.82	มาก	3	4.49	0.67	มาก	3
รวม	3.94	0.80	มาก		4.49	0.65	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สภากษัตริย์วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนานักเรียน นักศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน นักศึกษา อยู่ในระดับ มาก

สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สภากษัตริย์วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนานักเรียน นักศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน นักศึกษา อยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สภากษัตริย์วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัด ขอนแก่น	สภาพที่ปฏิบัติปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modifieds}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1.ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา	4.00	0.77	มาก	4.52	0.63	มากที่สุด	0.13	4

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน (ต่อ)

การส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัด ขอนแก่น	สภาพที่ปฏิบัติปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{Modifieds}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
2.ด้านการพัฒนานักเรียนนักศึกษา	3.97	0.78	มาก	4.51	0.65	มากที่สุด	0.14	3
3.ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน นักศึกษา	3.87	0.82	มาก	4.45	0.65	มาก	0.15	1
4.ด้านให้ความช่วยเหลือและ ประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา	3.91	0.82	มาก	4.49	0.67	มาก	0.15	2
รวม	3.94	0.80	มาก	4.49	0.65	มาก	0.14	

จากตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมเรียงตามความสำคัญ ดังนี้ 1) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา 2) ด้านให้ความช่วยเหลือและ ประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา 3) ด้านการพัฒนานักเรียนนักศึกษา 4) ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับ มาก รองลงมา คือ ด้านการพัฒนานักศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา อยู่ในระดับ มาก

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนานักศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา อยู่ในระดับ มาก

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยจัดเรียงลำดับตามความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้

2.1 ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนนักศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา ควรส่งเสริม สนับสนุน โครงการออกเยี่ยมบ้านหรือหอพัก จัดให้ครูที่ปรึกษาเข้าพบนักเรียน นักศึกษา เพื่อแจ้งข่าวสาร และให้คำปรึกษาเรื่องต่าง ๆ ทุกวัน และ ควรจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ ระหว่างครูที่ปรึกษากับนักเรียนนักศึกษา

2.2 ด้านให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา ควรให้ความช่วยเหลือ แนะนำ จัดหางานพิเศษในเวลาว่าง และช่วงปิดภาคเรียน ติดต่อประสานงานกับครูผู้สอน หากทราบว่ามีปัญหาในวิชาที่เรียน และช่วยเหลือ ติดตาม แนะนำ การขอผ่อนผันค่าลงทะเบียน และผ่อนผัน อื่น ๆ

2.3 ด้านการพัฒนานักเรียนนักศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา ควรดำเนินการ ส่งเสริม จัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ ให้คำปรึกษาหาแนวทางที่เหมาะสมเมื่อพบข้อบกพร่อง ควรมีการส่งเสริมบันทึกและรายงานการให้คำปรึกษาทุกครั้ง เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนา เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาไทย การสื่อสาร และ ส่งเสริม ให้เข้าใจถึงคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.4 ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา ควรมีการ ส่งเสริม สนับสนุน ชี้แจง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของสถานศึกษาให้รับทราบและปฏิบัติตามคู่มือ กระตุ้นให้เข้าใจเป้าหมาย รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ พร้อมแนะนำ ชี้แจงให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ศึกษาของนักเรียนนักศึกษา

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษามีบทบาทในการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา อย่างจริงจัง เพื่อให้สอดคล้องตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยได้มุ่งเน้น ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูที่ปรึกษา ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนานักเรียนนักศึกษา ด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา และ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนนักศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศุภภาภัส ห้าวหาญ, 2558) ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา จำแนกตามสถานภาพของครู และนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู 36 คน และนักเรียน 192 คน ในวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เป็น

แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง .41-.80 และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .96 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูและนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในแต่ละด้านเรียงลำดับค่าจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนา นักเรียน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนนักศึกษา และด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา

2. สภาพพึงประสงค์เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา มีความพึงประสงค์ให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งที่สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ได้คำนึงถึงการส่งเสริม สนับสนุนตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา โดยให้ความสำคัญทั้ง 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย คือการแนะนำและการให้คำปรึกษา การพัฒนานักเรียนนักศึกษา การให้ความช่วยเหลือ และประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา และการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศุภภัส ท้าวหาญ, 2558) ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา จำแนกตามสถานภาพของครู และนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูและนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทราโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ละด้านเรียงลำดับค่าจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การแนะนำและการให้คำปรึกษา การพัฒนานักเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนนักศึกษา และการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา

3. ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนนักศึกษาในสังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีความต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา ควรให้มีการดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และประสานงาน ตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา โดยได้เรียงตามความสำคัญ ทั้ง 4 ด้าน จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา ด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา ด้านการพัฒนานักเรียนนักศึกษา ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ทัศนพร คงมัน, 2558) ศึกษาบทบาทของครูที่ปรึกษาตามความต้องการของนักเรียน โรงเรียนวรราชาทินัดดามาตุวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 และ เปรียบเทียบบทบาทของครูที่ปรึกษาตามความต้องการของนักเรียน โรงเรียนวรราชาทินัดดามาตุวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของครูที่ปรึกษาตามความต้องการของนักเรียน โรงเรียนวรราชาทินัดดามาตุวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน การให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียน การแนะนำและการให้คำปรึกษาและการพัฒนานักเรียนตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1.1. ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา ควรมีการ ส่งเสริม สนับสนุน ชี้แจง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของสถานศึกษาให้รับทราบและปฏิบัติตามคู่มือ กระตุ้นให้เข้าใจเป้าหมาย รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ พร้อมแนะนำ ชี้แจงให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ศึกษาของนักเรียนนักศึกษา

1.2. ด้านการพัฒนาการเรียนนักศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา ควรดำเนินการ ส่งเสริม จัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ ให้คำปรึกษาหาแนวทางที่เหมาะสมเมื่อพบข้อบกพร่อง ควรมีการส่งเสริมบันทึกและรายงานการให้คำปรึกษาทุกครั้ง เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนา เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาไทย การสื่อสาร และ ส่งเสริม ให้เข้าใจถึงคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.3. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนนักศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนโครงการออกเยี่ยมบ้านหรือหอพัก จัดให้ครูที่ปรึกษาเข้าพบนักเรียนนักศึกษา เพื่อแจ้งข่าวสารและให้คำปรึกษาเรื่องต่าง ๆ ทุกวัน และ ควรจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างครูที่ปรึกษากับนักเรียนนักศึกษา

1.4. ด้านให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียนนักศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาควรให้ความช่วยเหลือแนะนำ จัดหางานพิเศษในเวลาว่าง และช่วงปิดภาคเรียน ติดต่อประสานงานกับครูผู้สอน หากทราบว่าปัญหาในวิชาที่เรียนและช่วยเหลือ ติดตาม แนะนำ การขอผ่อนผันค่าลงทะเบียน และผ่อนผันอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2. ควรศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.3. ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน จังหวัดขอนแก่น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ

- ทัศนพร คงมั่น (2558). *ศึกษายาทบาทของครูที่ปรึกษาตามความต้องการของนักเรียน โรงเรียนนวมราชินันต์ดา
มาตุวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยปทุมธานี).*
- นวมวรรณ พันธุมธา (2559). *ส่งเสริมและเผยแพร่การใช้ภาษาไทยนำศึกษาหาคำตอบ. กรุงเทพฯ : สำนัก
วิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ ฯ: สุวีริยาสาส์น.*
- พงษ์ธร ชุตินันท์. (2551) *บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาการเกษตรใน
จังหวัดกำแพงเพชร . เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2560) . กรุงเทพฯ ฯ : รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- รพีพรรณ สุวรรณณัฐโชติ. (2550). *สังคมวิทยา. สงขลา : ไทยนำ.*
- ลัดดาวัลย์ โภคินทร์ (2552). *บทบาทและปัญหาการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา. (สารนิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).*
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2554). *ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ: แนวคิดและปฏิบัติการกรณีผู้บริหารสถานศึกษา
และผู้บริหารการศึกษา . กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาสน.*
- ศุภภาส ท้าวหาญ (2558). *การศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ที่มีต่อ
บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา. (งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).*
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ ฯ :*
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2552). *ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.*
- สินตรา ตรีนุสนธิ์. (2561). *ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).*
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2551). *การพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- Winston, R.B. Jr., (1988). *Developmental academic advising.* San Francisco: Jessey-Bass.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis.* (3rd Ed). New York. Harper and Row
Publications.